

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Rostěnice-Zvonovice, okres Vyškov

Rostěnice 98, 682 01 Vyškov

Identifikátor školy: 600 125 696

Termín konání orientační inspekce: 21. – 22. leden 2003

Čj.:	122 – 55/03 5099
Signatura:	ol5bw106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Rostěnice-Zvonovice, okres Vyškov je neúplná škola, jejímž zřizovatelem je Obec Rostěnice-Zvonovice, Zvonovice 70, 682 01 Vyškov. Na základě předloženého posledního rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 12 104/02-21 ze dne 12. 3. 2002 škola sdružuje školu s kapacitou 45 žáků a školní jídelnu-výdejnu s kapacitou 25 jídel. Do 31. 12. 2002 byla škola organizační složkou obce. Podle zřizovací listiny č.j.:01/02 ze dne 28. 8. 2002 je od 1. 1. 2003 příspěvkovou organizací. Nové rozhodnutí o zařazení do sítě škol na základě změny právní formy školy nebylo v době konání inspekce vydáno. Ve školním roce 2002/2003 je škola organizována jako dvoutrídni. Navštěvují ji žáci z Rostěnic (10), Zvonovic (7) a Lysovic (8). První třídu společně navštěvují žáci prvního (8) a druhého (3) ročníku, ve druhé třídě se učí žáci třetího (5) a čtvrtého (9) ročníku. Vzdělávání žáků probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, č.j.: 16 847/96-2. Do školní jídelny jsou obědy dováženy z mateřské školy v Kučerově.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a hospitovaným předmětům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně vzdělávací činnost ve škole zabezpečují dvě pedagogické pracovnice: ředitelka, jež je zároveň třídní učitelkou v I. třídě, a učitelka, vyučující II. třídu. Dosaženým vzděláním splňují obě učitelky požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pro učitele 1. - 5. ročníku základní školy. Vzhledem k této skutečnosti lze personální podmínky na škole hodnotit jako vynikající. Obě učitelky působí na zdejší škole poměrně krátce, do školy dojíždějí. Ředitelka byla (po třech letech působení) jmenována do funkce na základě konkurzního řízení 28. srpna 2002.

Ze zpracované koncepce rozvoje školy vyplývá, že se ředitelka snaží v malém pracovním kolektivu vytvářet přátelskou atmosféru, upřednostňuje vzájemnou spolupráci a výměnu zkušeností při každodenním osobním kontaktu. V případě potřeby společně s učitelkou konzultují záležitosti týkající se výuky (např. uplatňování vhodných metodických postupů ve výuce, organizace práce v odděleních), aktuálně řeší případné problémy i organizační záležitosti, které vyplývají z podmínek málotřídní školy. Kontrolní činnost ředitelky probíhá průběžně s cílem trvale sledovat kvalitu práce učitelky a podněcovat její odborný růst. Při hospitacích je kladen důraz především na sledování průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti. Rozsah a četnost hospitační činnosti je odpovídající vzhledem k časovým možnostem ředitelky (vyučuje 20 hodin týdně) a podmínkám školy. Zápisy z hospitační činnosti jsou písemně vedeny, s výsledky hospitačí je učitelka seznamována.

Ředitelka školy umožňuje další vzdělávání prostřednictvím odborných a metodických kurzů či seminářů, k tomu využívá vhodných nabídek různých institucí. Účast na vzdělávacích akcích vychází z potřeb školy a odbornosti učitelek. Organizací výchovně vzdělávacího procesu a provozu školy vytváří velmi dobré podmínky pro realizaci vzdělávacího programu. Přitom se řídí pravidly stanovenými v řádu školy, v klasifikačním a provozním řádu. Organizační řád škola zatím zpracován nemá. Jednoduchá organizační struktura vzhledem k velikosti školy a každodenní kontakt se zaměstnanci umožňuje oboustrannou komunikaci, rychlý přenos informací a v případě nastalých problémů jejich operativní řešení. Potřebné informace jsou předávány i na pravidelných pedagogických poradách. Rodiče jsou o výsledcích vzdělávání a výchovy svých dětí a práci školy informováni na pravidelných třídních schůzkách, případně individuálně při návštěvě ve škole nebo písemně prostřednictvím žákovských knížek a deníčků. Vzhledem k tomu, že někteří žáci pocházejí z nepodnětného sociokulturního prostředí, je jedním z cílů (uvedených v koncepci rozvoje školy) budování partnerské spolupráce při výchovném působení školy a rodiny. Zdrojem informací o činnosti školy je pro rodiče také výroční zpráva.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení materiálně-technických podmínek se vztahuje k celé škole.

V přízemí školy se nachází ředitelna, kabinet, školní jídelna s výdejnou stravy a šatna pro žáky, v prvním patře jsou umístěny obě třídy. Ke školní budově náleží také malý školní dvorek, který však není zatím účelně zařízen pro aktivní odpočinek žáků, a přilehlý pozemek, který je využíván ke sportovním aktivitám žáků. Škola nemá vlastní tělovýchovné zařízení. Vzhledem k nízkým počtům žáků (11, 14) ve třídách, které jsou velké a světlé, jsou prostorové podmínky pro výuku velmi dobré, umožňují netradiční rozmístění žákovského nábytku, čehož je také v jedné třídě využito. Renovovaný žákovský nábytek je sice starší stejně jako ostatní školní zařízení, ale dosud funkční a pro potřeby školy dostačující. Z estetického hlediska se snaží učitelky vytvořit pro žáky ve třídách velmi pěkné a podnětné učební prostředí, které by bylo pro ně motivujícím prvkem k učení. Z hlediska psychohygienických podmínek zde mají žáci i učitelky vytvořeno vhodné pracovní prostředí.

Žáci jsou vybaveni pracovními sešity, jež jsou využívány hlavně z důvodu snadnější organizace samostatné práce při činnostech v odděleních, učebnicemi a jednoduchými učebními pomůckami. K procvičování a opakování učiva kopírují učitelky žákům různé pracovní materiály. Absence kopírovací techniky přímo ve škole, která by mohla zefektivnit přípravu učebních materiálů pro žáky, však ztěžuje učitelkám vlastní přípravu na vyučování. K výuce jsou nejvíce využívány nástěnné názorné pomůcky, z nichž některé, využitelné například na magnetických tabulích, si zhotovují učitelky samy. Ve třídách je k dispozici základní audiovizuální technika (televize, video, magnetofon), sortiment videokazet a magnetofonových nahrávek pro výuku je však malý. Ostatní didaktická technika, která je ve škole, není funkční. Literatura pro děti v žákovské knihovně, využívaná hlavně v hodinách čtení a literární výchovy, je zastoupena v malém množství, knižní fond je zastaralý, stejně jako většina učebních pomůcek, což neumožňuje jejich efektivní využívání ve výuce. Ředitelka plánuje jejich obnovu o nové, modernější pomůcky, ale ta probíhá pomalu z důvodu nedostatku finančních prostředků. I když v rámci projektu „Internet do škol“ škola obdržela čtyři počítače včetně tiskárny, které jsou nainstalované v jedné třídě, jejich praktické využívání pro potřeby výuky

není dosud možné, protože programy pro žáky, které škola dostala od dodavatele, nejsou dosud v počítačích nainstalovány. Jeden počítač využívá ke své práci ředitelka.

Využívání učebních pomůcek ředitelka průběžně sleduje v rámci své hospitační činnosti. Z finančních prostředků, které škola na učební pomůcky dostává, jsou pořizovány především učebnice a pracovní sešity pro žáky.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání vykazují celkově průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu

Realizovaný vzdělávací program je v souladu se zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Výuka probíhá v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu a učebními osnovami sledovaných předmětů.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Způsob prováděné kontroly plnění učebních plánů a osnov je funkční a účinný.

Z důvodu zabezpečení provozu školy v obci pro místní děti a děti z okolních dvou obcí a rovněž z ekonomických důvodů (nízké počty žáků v jednotlivých ročnících) došlo již před lety ke spojení dvou ročníků do jedné třídy. Organizace školy tímto způsobem zajistí, že zůstane škola i do budoucna zachována.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a matematice

Pedagogická a odborná způsobilost obou učitelek pozitivně ovlivňovala kvalitu sledované výuky.

V úvodu hospitovaných hodin využívaly učitelky ve většině případů jako vstupní motivaci sdělení o náplni a průběhu hodiny. Zaujetí žáků pro školní práci získávaly průběžnou motivací (motivační rozhovor, ukázky z poezie, říkanky, hra, komunikace s maňáskem, využití mezipředmětových vztahů a praktických zkušeností žáků), častou změnou pracovních činností, povzbuzujícím hodnocením a soustavnou kontrolou práce žáků. Při zadávání úkolů respektovaly zásadu přiměřenosti, v případě potřeby poskytovaly žákům individuální pomoc, pochvalou oceňovaly jejich snahu. Učitelkám se dařilo zvolenými formami a metodami práce aktivizovat většinu žáků k požadovaným pracovním činnostem. Problémovým žákům se snažily v rámci možností věnovat individuálně a pomáhaly jim tak zvládat zadávané úkoly. Znalosti a dovednosti žáků prověřovaly učitelky společným ústním opakováním, následným procvičováním učiva a soustavnou kontrolou splnění zadaných úkolů. Tím získávaly zároveň zpětnou vazbu o míře zvládnutí učiva. Společnou kontrolou vypracovaného úkolu a případnou opravou chyb získávali žáci okamžitý přehled o své úspěšnosti. Při zkoušení ve čtení byl výkon žáků ze strany učitelky hodnocen objektivně, žákům byla poskytnuta možnost opravy, udělená klasifikace byla zdůvodněna. Na tomto hodnocení se podíleli i žáci. Shrnutí probraného učiva, celkovému zhodnocení průběhu hodiny a výkonu žáků byla v závěru hodin věnována menší pozornost.

Časová dotace hodin hospitovaných předmětů i týdenní počet vyučovacích hodin ve všech ročnících odpovídaly učebnímu plánu příslušného vzdělávacího programu. Rozvržení učiva v hospitovaných předmětech na školní rok je rovnoměrné, což je patrné ze zpracovaných časově tematických plánů. Bezprostřední příprava učitelek na výuku byla odpovědná, odpovídala potřebám odlišné organizace výuky v odděleních (písemná příprava úkolů na tabuli, kopírování pracovních listů). Vyučovací hodiny byly po stránce organizační (rozvržení jednotlivých činností pro žáky) většinou velmi dobře připraveny a metodicky dobře promyšleny, což vedlo ke splnění reálně stanovených vzdělávacích cílů.

Vlastní organizace výuky, volba forem a metod práce se lišila v závislosti na invenci a kreativitě vyučujících učitelek, odpovídala specifikům tohoto typu školy. Promyšlená organizace i zvolené metodické postupy vedly ve většině sledovaných vyučovacích hodin k účelnému využití vyučovacího času a k aktivnímu zapojení žáků do výuky. Vyváženost střídající se přímé a samostatné práce s jednotlivými odděleními byla patrná ve většině sledovaných hodin. Narušena byla jen v případech, kdy bylo žákům potřeba znovu vysvětlit nově probírané učivo a procvičit ho. Podle charakteru učiva a také v rámci zařazené relaxace byly v některých hodinách vhodně začleněny rovněž společné činnosti žáků obou ročníků. V průběhu vyučování kladly učitelky důraz především na správné pochopení probíraného učiva, jeho procvičování a upevňování. Nové poznatky vyvozovaly učitelky společně se žáky logicky, ve vzájemných souvislostech, v návaznosti na předchozí zvládnuté učivo. Použité metody a formy práce byly vzhledem k možnostem žáků a ke stanoveným vzdělávacím cílům převážně efektivní. Po vysvětlení úkolů dokázali žáci postupovat při jejich řešení samostatně, v případě potřeby přijímali pomoc učitelky. V některých případech byla využita diferenciaci v rozsahu zadaných úkolů vzhledem k výkonu žáků.

Komunikace a interakce se odvíjela od zvolené organizace výuky. Převládala vzájemná komunikace mezi učitelkou a žáky. Pro vlastní vyjádření měli žáci poskytnut potřebný prostor. Ve výuce kladly učitelky důraz na osvojování základních komunikativních dovedností, na kulturu mluveného projevu, užívání základních zdvořilostních frází a akceptaci určitých dohodnutých pravidel komunikace a spolupráce, což se ještě ne u všech žáků (především nejmladších) dařilo. Pracovní činnosti žáků, které by umožňovaly jejich vzájemnou komunikaci a účelnou spolupráci, byly zařazeny ve sledovaných hodinách ojediněle.

V průběhu vyučování učitelky respektovaly psychohygienické zásady, bezprostředně reagovaly na potřeby žáků. Střídáním forem práce a zapojováním žáků do činností, které měly relaxační charakter, minimalizovaly případnou únavu žáků v průběhu výuky.

Kvalitu vzdělávání po stránce materiální mírně snižuje úzký sortiment vhodných učebních pomůcek a naučné literatury, které by mohli využívat ve vyučování žáci. Vedle klasických pomůcek, jako jsou učebnice, pracovní sešity, nakopírované pracovní listy, tabule a křída, byly jiné učební pomůcky využívány velmi málo (pouze řádová počítadla, vlastnoručně vyrobené karty s čísly a se slovy). Didaktická technika nebyla ve vyučovacích hodinách využita.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou celkově na velmi dobré úrovni.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ke zjišťování výsledků vzdělávání využívá škola běžných evaluačních nástrojů (čtvrtletní písemné práce, prověrky, diktáty). Výsledky písemných prací ředitelka průběžně sleduje a projednává s učitelkou. Při zjištění nedostatků ukládá potřebná opatření. Následnou kontrolou získává přehled o účinnosti uložených opatření. Výsledkům vzdělávání a výchovy je věnována patřičná pozornost také na jednáních pedagogické rady, kde je pečlivě rozebírán a

hodnocen prospěch a chování žáků, pravidelně jsou vyhodnocovány dosažené výsledky žáků v každé třídě.

Ve vyučovacích hodinách byli žáci cíleně vedeni k osvojování učiva v logické návaznosti a ve vzájemných souvislostech, k dovednostem samostatně pracovat a aplikovat získané vědomosti. Vhodnou motivací a organizací výuky, respektováním individuálních možností žáků získávaly učitelky zájem žáků o školní práci. Ti pracovali samostatně i společně v přiměřeném tempu, dosahované výsledky odpovídaly jejich individuálním reálným možnostem. Prioritní pozornost ve vzdělávání je věnována poznávací složce (získávání vědomostí a dovedností). V rámci plnění hodnotových cílů se škola zaměřuje především na formování osobnosti žáků a jejich mravních vlastností (žáci získávají orientaci v základních mravních hodnotách, osvojují si základní pravidla mezilidského soužití - sebekázeň, kamarádství, respektování ostatních, pravidla komunikace). Menší pozornost je věnována získávání dovedností v oblasti hodnocení (vzájemné hodnocení, sebehodnocení žáků). V průběhu výuky vládla příznivá pracovní atmosféra a pozitivní vztahy mezi žáky a učitelkami i mezi žáky navzájem.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Jelikož v době konání inspekce neměla ještě škola vydané nové rozhodnutí na základě hlášené změny právní formy školy, nelze posoudit soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s nově vydanou zřizovací listinou. Ředitelka předložila žádost o změnu zařazení školy do sítě s účinností od 1. 1. 2003 ze dne 14. 1. 2003.
- V rámci vzdělávacího programu realizuje škola akce, které vhodným způsobem doplňují a rozšiřují výchovně-vzdělávací práci. Rozvíjí sociální a kulturní návyky dětí návštěvami kulturních a vzdělávacích akcí (návštěva divadla, exkurze, besedy), podporuje účast žáků na různých soutěžích, snaží se pozitivně ovlivňovat účelné využívání volného času dětí (sportovní kroužek) a organizuje také vlastní aktivity (besídky, kulturní vystoupení v obci).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 písm a, b, c, d, e, g, h, k zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
2. Plán práce školy ZŠ Rostěnice-Zvonovice na školní rok 2002/2003
3. Koncepce rozvoje ZŠ Rostěnice-Zvonovice ze dne 25. 11. 2002
4. Časově tematické plány hospitovaných předmětů
5. Výroční zpráva o činnosti ZŠ Rostěnice-Zvonovice za školní rok 2001/2002
6. Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2002
7. Provozní řád školy s účinností od 10. 1. 2003
8. Klasifikační řád školy s účinností od 1. 1. 2003
9. Inspekční zpráva č.j.: 0-12-05/9798-K-07 ze dne 8. 12. 1997

10. Žádost o změnu zařazení školy do sítě s účinností od 1. 1. 2003 ze dne 14. 1. 2003

11. Učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola

12. Žákovské knížky, deníčky, sešity žáků

ZÁVĚR

Vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu jsou ve škole vytvořeny pro výuku celkově velmi dobré personální podmínky. Odbornost učitelek, zkušenosti z pedagogické praxe i personální práce ředitelky pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky.

Pro vyučování má škola velmi dobré prostorové podmínky. Současné průměrné podmínky materiální (vybavení učebními pomůckami a didaktickou technikou) umožňují realizovat zvolený vzdělávací program, ale snižují efektivitu výuky a zvyšují náročnost přípravy učitelek na výuku. Obnova, modernizace a doplňování nových učebních pomůcek jsou však závislé na finančních možnostech školy.

Průběh a výsledky vzdělávání směřují k naplňování vzdělávacích a výchovných cílů deklarovaných v realizovaném vzdělávacím programu. Organizace výuky a zavedený vyučovací styl vychází z charakteru výuky na málotřídní škole. Úroveň získaných vědomostí a dovedností i výsledky práce žáků ve vyučování vykazovaly v jednotlivých třídách rozdílnou úroveň danou složením žáků a jejich individuálními možnostmi. Svoji pedagogickou činností směřují učitelky nejen k osvojování požadovaných vědomostí a dovedností žáků, ale snaží se také o všestranný rozvoj jejich osobností a vytváření pozitivních hodnotových orientací, postojů a motivů jednání.

Od poslední realizované inspekce došlo ve škole k výměně obou pedagogů. Ředitelka získává zkušenosti z řídicí práce na málotřídní škole. Na základě poslední inspekční zprávy lze konstatovat, že průměrná úroveň materiálních podmínek přetrvává, mírný posun k lepšímu nastal v hodnocení průběhu vzdělávání.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	D. Pytelová, v.r.

V Brně dne 30. ledna 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. ledna 2003

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Marie Zbořilová

Mgr. Marie Zbořilová, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	21. února 2003	141/03
Zřizovatel	21. února 2003	142/03

Rada školy	---	---
------------	-----	-----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
----	----	Připomínky nebyly podány